

PERSPEKTIVE RAZVOJA OPĆINE TRPINJA KROZ PROVEDU LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE LAG-a SRIJEM

Ilić, Slađana

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj
Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:498385>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-04**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Sladana Ilić

Preddiplomski sveučilišni studij, smjer Agroekonomika

**PERSPEKTIVE RAZVOJA OPĆINE TRPINJA KROZ PROVEDBU
LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE LAG-a SRIJEM**

Završni rad

Osijek , 2016.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Sladana Ilić

Preddiplomski sveučilišni studij, smjer Agroekonomika

**PERSPEKTIVE RAZVOJA OPĆINE TRPINJA KROZ PROVEDBU
LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE LAG-a SRIJEM**

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada :

1. Doc.dr.sc. Tihana Sudarić, predsjednik
2. Doc.dr.sc. Snježana Tolić, mentor
3. Prof.dr.sc. Krunoslav Zmajić, član
4. Izv. Prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, zamjenski član

Osijek, 2016.

SADRŽAJ

1.UVOD.....	1
2.MATERIJAL I METODE.....	2
3.STANOVNIŠTVO OPĆINE.....	3
3.1.Broj stanovnika, struktura i nacionalnost	3
4.INFRASTRUKTURA	4
4.1.Postojeća infrastruktura	4
4.2. Infrastruktura koja nedostaje	5
5.PRIRODNA BOGATSTVA OPĆINE	5
5.1.Poljoprivredno zemljište	5
5.2.Voćnjaci	5
5.3.Vinogradi	6
5.4.Šume	6
5.5.Livade	6
5.6.Pašnjaci	6
6.DUGOGODIŠNJA TRADICIJA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE.....	7
6.1.Sijanje tradicionalnih kultura.....	7
7.STANJE STOČARSKE PROIZVODNJE U OPĆINI TRPINJI.....	9
7.1.Značaj svinjogojstva	10
7.2. Značaj govedarstva	10
7.3. Razvoj ovčarstva.....	11
8.POLJOPRIVREDNE ORGANIZACIJE.....	12
8.1.Obiteljska poljoprivredna gospodarstva	13
9.BOGATSTVO MANIFESTACIJA I TRADICIONALNIH OBIČAJA	13
9.1.Razvoj turizma.....	14
9.2. Kulturno umjetnička društva.....	15
9.3.Ljeto mladih na Panjiku	15

9.4. Vidovdanski sabor	16
9.5. Takmičenja u ribolovu	16
10. RAZVOJ KROZ PROJEKTE	16
10.1. Provedeni projekti	17
10.2. Projekti u realizaciji	17
10.3. Projekti u prodaji	18
11. SWOT ANALIZA	19
12. ZAKLJUČAK	21
13. LITERATURA	22
14. SAŽETAK	23
15. SUMMARY	24
16. POPIS TABLICA:	25
17. POPIS SLIKA:	26
TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA	27

1. UVOD

Tema ovog završnog rada je prikaz razvojnih resursa Općine Trpinja, jedinice lokalne samouprave koja se nalazi u Vukovarsko-srijemskoj županiji i pripada području LAG-a Srijem. Općina Trpinja ustrojena je 13.04.1997. godine. Općinu čini sedam naselja : Bršadin, Bobota, Trpinja, Pačetin, Ludvinci, Čelije i Vera. Općina Trpinja se nalazi 14 km sjeverno od grada Vukovara, na prometnim pravicima Vukovar-Osijek i Vukovar-Vinkovci. Ona je poljoprivredno područje, a najzastupljenije zanimanje stanovnika jest ratarstvo i svinjogojstvo. Osim toga na njezinom području zastupljeno je i govedarstvo, ovčarstvo, te proizvodnja mlijeka i drugih mliječnih proizvoda. Na području općine postoji infrastruktura koja osigurava razvoj naselja. U općini postoje zdravstvene ambulante, škole, vrtići, veterinarske stanice, poljoprivredne apoteke, zdravstvene apoteke, trgovine, pošte, pekare. Osim ruralnog i poljoprivrednog obilježja, značajna je dominacija općina nosi značajke turizma i njegovih grana. Kao najzanimljiviji dio turizma jesu lovišta i agroturizam, seoske kuće i seoski običaji.

Rad se zasniva na promatranju jedne ruralne cjeline koja svojim razvojem i svojim resursima pridonosi LAG- u Srijem. Rad će obuhvaćati cjelokupnu strukturu općine, predstavljanje njezinih zemljišnih resursa, vrste turizma, manifestacija, poljoprivrednih gospodarstava i njihove proizvodnje. Prikazat će trenutačno stanje općine i mogućnosti njezinog razvoja kroz razvojne strategije.

2. MATERIJAL I METODE

Materijal i metode koje su korištene u cilju istraživanja ovog završnog rada jest prikupljanje informacija iz različitih izvora. Korišteni su podaci s Interneta, Lokalne razvojne strategije LAG-a Srijemte skripta s informacijama o Općini Trpinja.

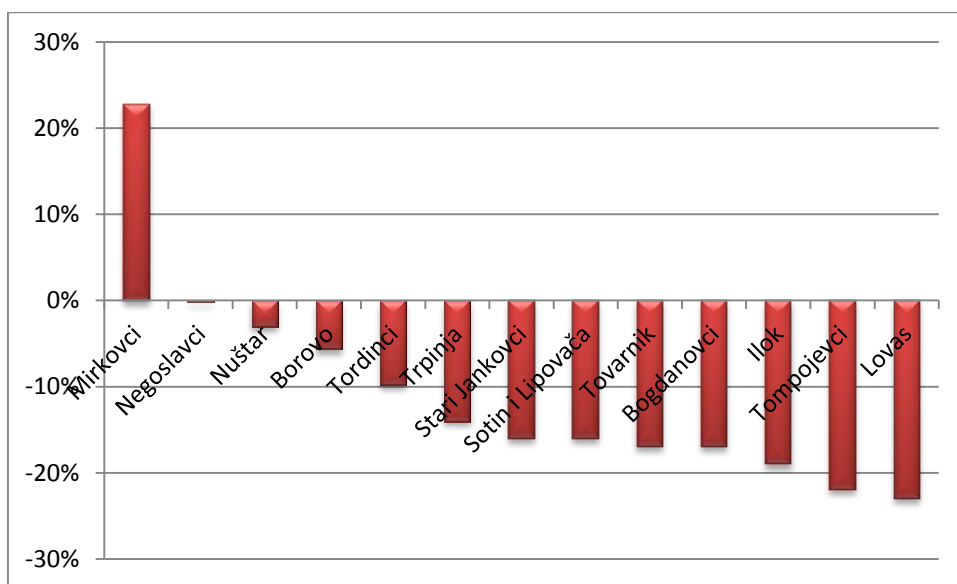
U radu je primijenjena metoda aktivnog sudjelovanja u radionicama za izradu Strategije u Borovu kako bi se dobio kvalitetan uvid u postojeću situaciju i kvalitetan pristup informacijama. Osim skripte vezane za Općinu, metodom intervjua prikupljeni su podaci kroz razgovor s načelnikom Općine Miroslavom Palićem, a zatim sa zamjenicom općinskog načelnika gospođom Jasnom Ajduković.

Ovaj završni rad temelji se na podacima i informacijama koje nam pokazuju na koji način Općina Trpinja kao jedinica lokalne samouprave može i želi doprinijeti poboljšanju LAG-a Srijem i poboljšati standard života ljudi na području LAG-a Srijem. Kroz izradu sadržaja ovog rada može se uočiti s čime Općina Trpinja može doprinijeti ostvarivanju ciljeva strategije LAG-a Srijem za razvoj bolje budućnosti ovog kraja.

U radu je jasno opisano stanje u Općini Trpinja, popraćeno tablicama i slikama. Za izradu tablica i slika korišten je Microsoft Excel program iz 2010. godine.

3. STANOVNIŠTVO OPĆINE

Stanovništvo Općine Trpinja se u razdoblju između dva popisa stanovništva (2001. i 2011.) značajno smanjilo. Kao čimbenike smanjenja broja stanovnika uzeli smo u obzir veći mortalitet nego natalitet, međutim glavni problem jest odlazak mlađih iz ruralnog područja. Stanovništvo koje ostaje je staro. Brojne su kuće bez djece i omladine. Smanjenje broja stanovnika iznosi za -15%. Iako se broj stanovnika smanjio Općina Trpinja čini 13% stanovništva LAG-a Srijem i to odmah iza grada Iloka i Općine Nuštar.

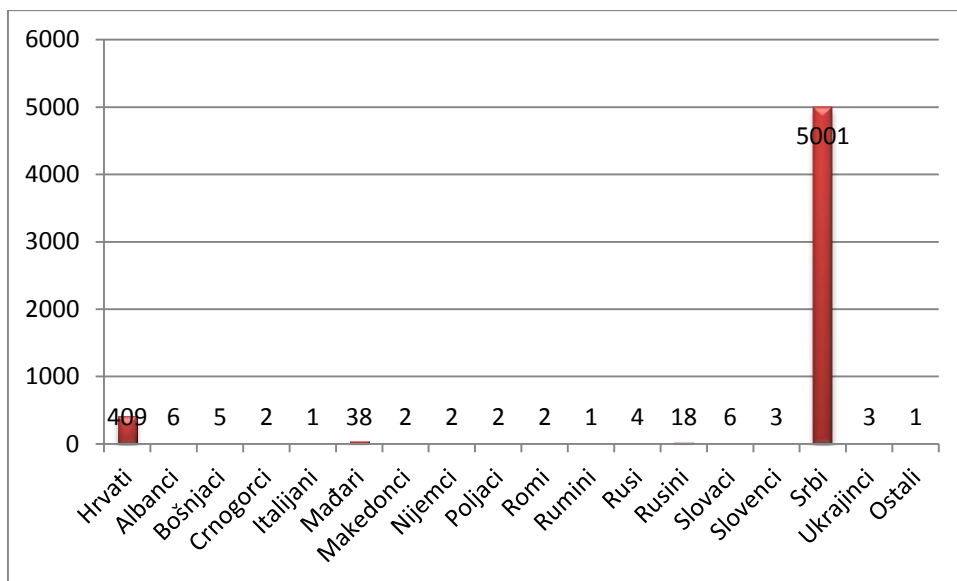
Slika 1.: Prikaz pada broja stanovnika između dva popisa stanovništva na području LAG-a Srijem (2001.-2011.)

Izvor: LRS LAG-a Srijem, 2016.

3.1. Broj stanovnika, struktura i nacionalnost

Općina Trpinja prema provedenom popisu iz 2011. godine bilježi 5.572 stanovnika, što znači da gustoća naseljenosti iznosi 45 st/ km². Prema socijalnoj strukturi na području Općine Trpinja se ostvaruje najniži prosječni godišnji dohodak po stanovniku, a on je niži od 15.000 kuna. Prema nacionalnoj pripadnosti općina ima više različitih skupina nacionalnosti.

Slika 2.: Prikaz nacionalne pripadnosti stanovništva Općine Trpinja

Izvor podataka: DZS popis stanovništva 2011.

4. INFRASTRUKTURA

Infrastruktura u posljednjih nekoliko godina na području Općine Trpinja doživljava obnovu i modernizaciju svih svojih sadržaja. Prometna infrastruktura treba predstavljati najbolji način rješavanja svih problema poljoprivrednog stanovništva omogućavajući im njihovo kretanje, a pružajući i drugima da dođu u ta područja. Prometna infrastruktura je važna i za razvoj turizma i omogućavanje njegovog razvoja. Zajedno s njom veoma važnu ulogu daje i komunalna infrastruktura koja održava čistoću i brine se o izgledu općine.

4.1. Postojeća infrastruktura

Postojeća infrastruktura – u svim naseljima postoji električna mreža kojoj svi imaju pristup. Javna rasvjeta je provedena u svim naseljima, a trenutačno se radi na njejoj obnovi u pojedinim naseljima. Cestovna infrastruktura zadovoljava sve potrebe, svi ucertani putevi su održavani i uređivani, vodovodna mreža je provedena u svim naseljima i spojena na vodovod grada Vukovara. Telefoni i internet su dostupni u svim naseljima, također je provedena i plinifikacija. Uređena je redovita komunalna služba za odvoz smeđa te uređenje naselja. Osim toga mrtvačnice postoje u Trpinji, Bršadinu i Boboti. Općina također raspolaže sa školskim i predškolskim objektima, zdravstvenim stanicama te

veterinarskim stanicama, također postoji humane apoteka i poljoprivredne apoteke. Općina raspolaže sa trgovinama u svakom naselju, a postoje i knjižnice u sklopu osnovnih škola.

4.2. Infrastruktura koja nedostaje

Jedan od najvećih problema s kojima se susreću poljoprivrednici u općini jesu neuređene nerazvrstane ceste. Njih koriste kako bi dolazili do svojih poljoprivrednih površina, a na taj način žele izbjeći gužvu i prljanje glavne ceste u naseljima. Potrebna je obnova pločnika u pojedinim naseljima, izgradnja mrtvačnice u Veri, Pačetinu te Čelijama. Općini Trpinja je potrebna izgradnja kafilerije za područje općine kako bi se suzbila divlja odlagališta koja zagađuju okoliš, a potrebno je provesti i izmuljivanje i raskrčivanje kanala na područjima sela gdje nitko ne živi.

5. PRIRODNA BOGATSTVA OPĆINE

Prirodna bogatstva se mogu sagledati kroz raznolikost prirodnih resursa, bogatstva flore i faune, te raspolaganja s plodnim zemljištem koje omogućuje razvoj ekološke poljoprivrede u naseljima.

5.1. Poljoprivredno zemljište

Poljoprivredne površine kojima općina raspolaže iznose 10.529 ha što čini 89,23% ukupne površine JLS. U toj strukturi oranice čine 94,03% površine. Zemljište je plodno i pogodno za poljoprivrednu proizvodnju. Poljoprivredne površine se dijele prema vlasništvu i to na privatno i državno zemljište. Na zemljištima je najzastupljenija proizvodnja žitarica i industrijskog bilja. Osim toga neplodno tlo na području općine iznosi 951 hektar, odnosno 9,03% ukupne teritorije JLS.

5.2. Voćnjaci

Voćnjaci od ukupnog broja obradivih poljoprivrednih površina zauzimaju 119 hektara odnosno 1,13%. Na području općine voćarstvo nije uspješno razvijeno. Uglavnom se uzgajaju šljive, jabuke, višnje, kajsije i breskve, a povećane su površine pod trešnjama i orahom. Najčešće se više njih uzgaja na jednom mjestu.

5.3. Vinogradi

Vinogradi su također manje zastupljeni na području općine i stoga oni zauzimaju svega 0,41% teritorije JLS, odnosno 43 hektara. Područje vinogradasmješteno je u naselju Bršadin.

5.4. Šume

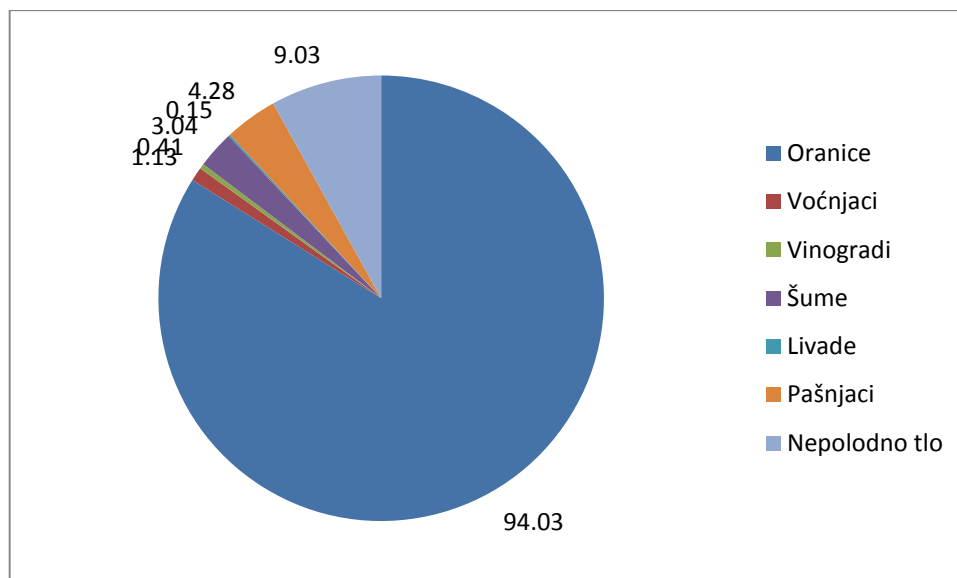
U strukturi zemljišta nalaze se još i šume, prema podacima iz Katastra one zauzimaju 320 hektara, što je 3,04% teritorija JLS. Šume su uglavnom raspoređene na rubnim dijelovima svakog naselja, tako da svako naselje posjeduje dio šuma. Osim državnog vlasništva također postoje i privatna vlasništva, ali to su uglavnom manji posjedi šuma. Šume predstavljaju sklonište za životinje i osiguravaju im hranu.

5.5. Livade

Livade zauzimaju svega 0,15%, odnosno 16 hektara cjelokupne površine JLS. Kao takva površina zemljišta one su najčešće smještene u centru naselja i održavane svakodnevno.

5.6. Pašnjaci

U ukupnim poljoprivrednim površinama zastupljeni su i pašnjaci s ukupno 451 hektara, što čini 4,28% ukupnih poljoprivrednih površina. Pašnjaci su najčešće iskorištavani za ispašu životinja, ali danas su mnogi preuređeni u dječja igrališta ili parkove i održavaju se svakodnevno. Razlog tome je što ljudi nisu održavali pašnjake i dopuštali su da izgledaju napušteno i neuredno.

Slika 3.: Udio pojedinih poljoprivrednih površina na području Općine Trpinja

Izvor podataka: Službeni vjesnik Vukovarsko srijemske županije, 2015.

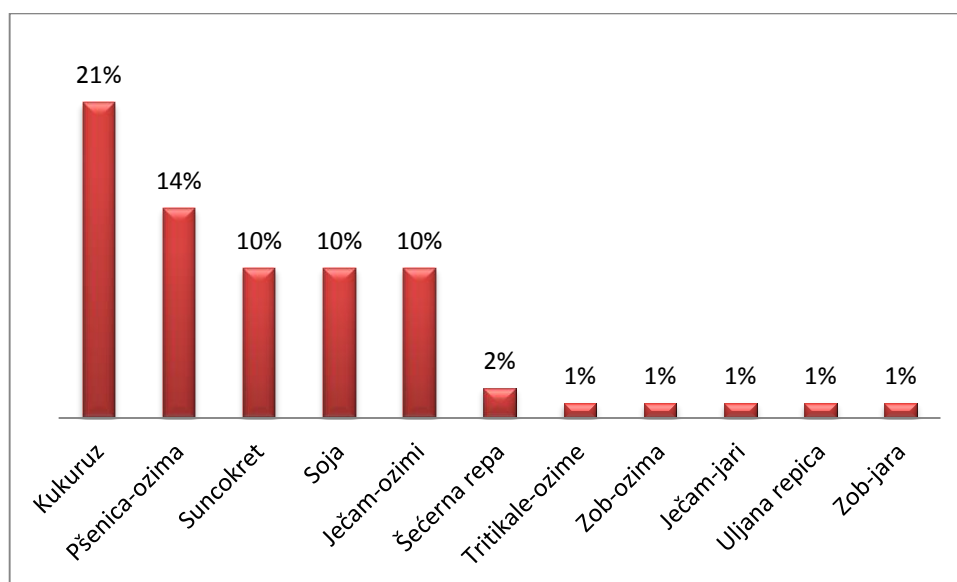
6. DUGOGODIŠNJA TRADICIJA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Najznačajnije obilježje općine je njezino bavljenje poljoprivredom. Općina Trpinja zauzima veoma plodno poljoprivredno područje gdje je tlo idealno za poljoprivrednu proizvodnju. Na području općine prevladava uzgoj strnih žitarica i ponekih industrijskih kultura. Uglavnom se poljoprivrednici baziraju na tradicionalne poljoprivredne kulture jer ih koriste na vlastitim poljoprivrednim gospodarstvima za ishranu stoke. Kako bi sačuvali svoj identitet i značaj ruralnog područja svake godine ostvaruju što bolje rezultate i zadovoljavaju svoje potrebe.

6.1. Sijanje tradicionalnih kultura

Jedna od značajki vezanih za poljoprivredu općine je u tome što na njenom području živi dosta starijeg stanovništva. Ovaj podatak ukazuje na činjenicu da se sve poljoprivredne operacije obavljaju na još tradicionalan i starijoj populaciji prihvatljiv način. Općina na svom području ima značajan broj OPG-ova koji su u vlasništvu starijih osoba. Mlađi

naraštaji koji ostaju u ruralnom području pokušavaju svakodnevno prikazati modernije i jednostavnije, a samim time i prihvatljivije načine obrade tla, pripremu za sjetvu te pripremu i obavljanje žetve. O tome govore nastojanja mlađih poljoprivrednika za modernizacijom gospodarstva uvođenjem suvremene mehanizacije. Pozitivni rezultati vide se u rezultatima proizvodnje žitarica koje se odlikuju sve boljim izgledom i kvalitetom. Pretežito sjetvenu strukturu čine pšenica, ječam, soja, suncokret, kukuruz, šećerna repa i uljana repica. Prema podacima koje imamo od Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju najveći je broj korisnika koristio plaćanja u 2015. - za uzgoj klasičnih ili tradicionalnih kultura odnosno žitarica i to najviše za kukuruz (21% svih korisnika) i pšenicu (14% svih korisnika). Na području općine plaćanje za 2015. godinu ostvarilo je ukupno 482 poljoprivredna gospodarstva.

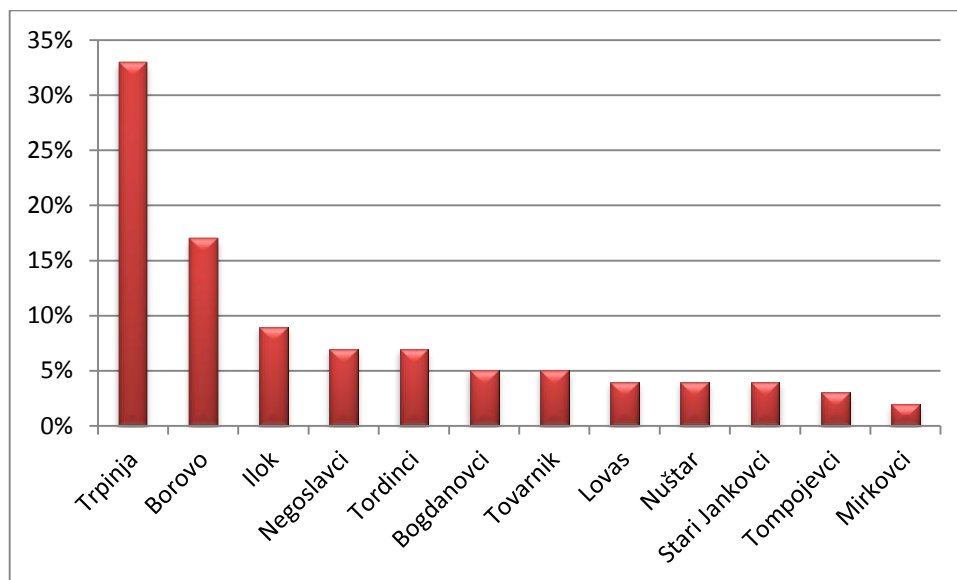

Slika 4.:Korisnici plaćanja APPRRR po pojedinim kulturama žitarica na području LAG-a Srijem

Izvor podataka: LRS LAG Srijem - Statistika AGRONET-a za 2015 godinu

7. STANJE STOČARSKE PROIZVODNJE U OPĆINI TRPINJI

Prema trenutačnim podcima u Općini Trpinji je najviše je zastupljen uzgoj goveda, svinja, a postepeno raste i broj ovaca.

Slika 5.: Broj grla stoke po pojedinim JLS unutar LAG-a Srijem

Izvor podataka: LRS LAG Srijem- APPRRR

Na slici 5. prikazano je brojno stanje životinja po pojedinim naseljima na području LAG-a Srijem. Iz priloženoga možemo vidjeti da najviše grla stoke ima u naselju Trpinji i Borovu, te zajedno čine polovicu uzgoja stoke na cijelom području LAG-a. Još jedan od razvijenijih dijelova stočarstva u općini je pčelarstvo. Također, po broju košnica prednjače Trpinja i Tompojevci.

7.1. Značaj svinjogojstva

U naseljima općine Trpinja za vrijeme bivše države, jedna od najrazvijenijih stočarskih grana je bilo svinjogojstvo. Bobota je bila poznata po svinjogojstvu i imala je najveći utjecaj na razvoj općine. Općina Trpinja na 622 gospodarstva uzgaja 43.050 svinja, a prema tome ona ima udio od 2,88% proizvodnje u cijeloj Republici Hrvatskoj.

Tablica 1.: Kretanje broja svinja od 2011.-2015. godine u Općini Trpinja, VSŽ i RH

Godina	Broj gospodarstava	Broj grla	Broj gospodarstava %	Broj grla %	Područje
2011.	240	31.179			Općina Trpinja
	1.680	145.884	14,28	21,37	VSŽ
	16.814	735.505	1,42	4,24	RH
2012.	152	32.925			Općina Trpinja
	1.369	119.164	11,10	27,63	VSŽ
	14.173	681.117	1,07	4,83	RH
2013.	131	32.660			Općina Trpinja
	1.017	115.488	12,89	28,27	VSŽ
	10.822	634.369	1,21	5,15	RH
2014.	145	35.337			Općina Trpinja
	1.058	131.034	13,7	26,97	VSŽ
	11.551	720.952	1,25	4,90	RH
2015.	622	43.050			Općina Trpinja
	8.453	211.708	7,35	20,33	VSŽ
	97.410	1.493.332	0,64	2,88	RH

Izvor podataka : HPA – brojno stanje domaćih životinja

Prema ovoj tablici možemo zaključiti da se uzgoj svinja u 2015. godini povećao u odnosu na dvije prošle godine, što daje pozitivne rezultate.

7.2. Značaj govedarstva

Govedarstvo je bilo veoma jaka grana Općine Trpinja, nakon što je svinjogojstvo doživjelo loš period, stanovnici su se počeli usmjeravati na druge grane, tako da je tada veliku važnost preuzelo govedarstvo. Ne samo zbog mesa, točili su ih i radi mlijeka, a mnoga

gospodarstva kao dodatak prihodima proizvodili su sireve, vrhnje i ostale mliječne proizvode. Loš čimbenik koji je utjecao na govedarstvo bila je cijena otkupa mlijeka, a mnogi su imali težak period zbog kontrole gospodarstva i pronalaska nezdravih sastojaka u mlijeku, čime je bilo zaustavljeno otkupljivanje mlijeka na duži period. To je imalo velike posljedice, a poljoprivrednici su u tome periodu bacali litre mlijeka i gubili svoj novac.

Tablica 2.: Kretanje broja goveda od 2011.-2015. godine u Općini Trpinja, VSŽ i RH

Godina	Broj gospodarstava	Broj grla	Broj gospodarstava %	Broj grla %	Područje
2011	185	3474			Općina Trpinja
	1698	38.481	10,9	9,02	VSŽ
	39.966	502.872	0,46	0,69	RH
2012	170	3.356			Općina Trpinja
	1.612	38.359	10,55	8,75	VSŽ
	37.465	491.606	0,45	0,68	RH
2013	149	2.937			Općina Trpinja
	1.502	34.950	9,92	8,40	VSŽ
	35.713	472.559	0,42	0,62	RH
2014	139	2.837			Općina Trpinja
	1.382	30.208	10,05	9,39	VSŽ
	34.351	456.974	0,40	0,62	RH
2015	141	3.073			Općina Trpinja
	1.401	31.465	10,06	9,76	VSŽ
	32.753	470.009	0,43	0,65	RH

Izvor podataka: HPA- brojno stanje domaćih životinja

7.3. Razvoj ovčarstva

Općina je u posljednjih par godina zabilježila povećanje broja ovaca na njenom području. Ovčarstvom su se poljoprivrednici snažnije počeli baviti zbog ostvarivanja dobrog dohotka. Ovčarstvo je pridonijelo razvoju pojedinih gospodarstava. Uzgojem ovaca pojedinci uspijevaju zaraditi prodajom janjadi, također je veoma razvijena prodaja na pijacama i tržnicama. Jedino problem predstavlja vuna za koju još nisu našli rješenje.

Tablica 3.: Kretanje broja ovaca od 2011.-2015. godine u Općini Trpinja, VSŽ i RH

<i>Godina</i>	<i>Broj gospodarstava</i>	<i>Broj grla</i>	<i>Broj gospodarstava %</i>	<i>Broj grla %</i>	<i>Područje</i>
2011	79	5.139			Općina Trpinja
	346	20.542	22,83	25,01	VSŽ
	15.545	686.071	0,51	0,75	RH
2012	83	4.870			Općina Trpinja
	345	17.165	24,06	28,37	VSŽ
	15.604	638.398	0,51	0,76	RH
2013	85	5.198			Općina Trpinja
	361	18.029	23,54	28,83	VSŽ
	16.259	656.951	0,52	0,79	RH
2014	76	4.246			Općina Trpinja
	376	15.398	20,21	27,58	VSŽ
	17.009	585.451	0,45	0,73	RH
2015	85	4.679			Općina Trpinja
	521	17.021	16,31	27,5	VSŽ
	18.921	615.717	0,45	0,76	RH

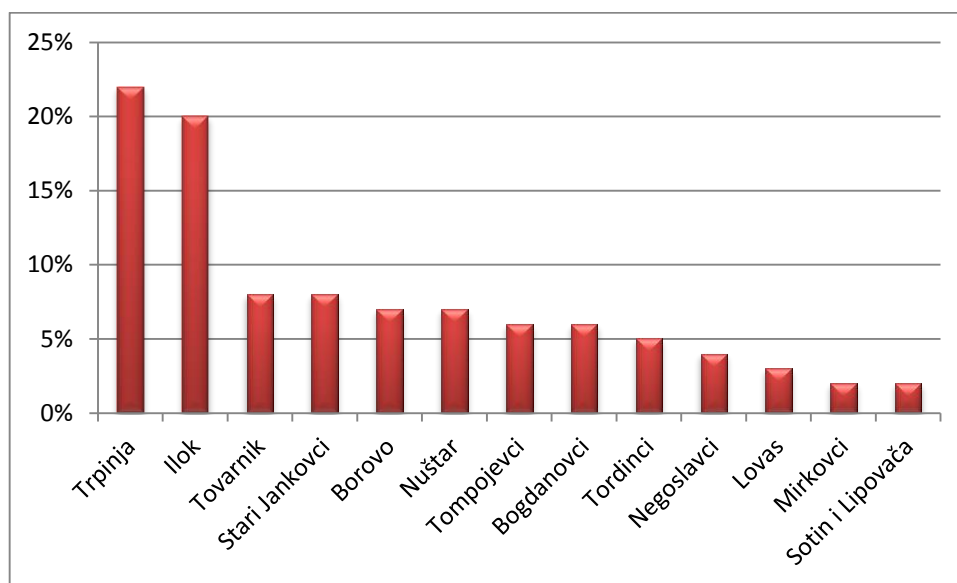
Izvor podataka: HPA- brojno stanje domaćih životinja

8. POLJOPRIVREDNE ORGANIZACIJE

Poljoprivredne organizacije koje su zastupljene na području JLS Trpinja su uglavnom obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja su najrazvijenija i najbrojnija, a zatim slijede udruge, njih 29 prema Registru udruga na području općine. Udruge su uglavnom športskog, socijalnog, kulturnog, lovačkog, etno sadržaja, a također postoje zadruge žena, zadruge penzionera koje su veoma aktivne u svakom naselju, postoji i poljoprivredna udruga u naselju Čelije. Osim udruga još jedan značajan oblik poljoprivredne organizacije jesu obrti, njih ima 67, još postoje 2 zadruge, te 10 poduzeća.

8.1. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva

Najbrojnija vrsta poljoprivrednih organizacija na području općine jesu obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Većinom su to manja obiteljska poljoprivredna gospodarstva s dugom poljoprivrednom tradicijom. Po broju gospodarstava se ističe Općina Trpinja na području LAG-a Srijem i uz nju grad Ilok. Po broju poljoprivrednih gospodarstava najveći udio imaju Ilok i Trpinja. Na njenom području se nalazi 743 OPG-a, a od toga je u Upisnik upisano 274 PG.

Slika 6.: Udio poljoprivrednih gospodarstava po JLS

Izvor: LRS LAG Srijem- APPRRR

Poljoprivredna gospodarstva koja se nalaze na području Općine Trpinja uglavnom se bave ratarstvom, a veliki broj i uzgojem goveda, odnosno prodajom mlijeka.

9. BOGATSTVO MANIFESTACIJA I TRADICIONALNIH OBIČAJA

Kako se godinama mijenjala struktura i brojno stanje stanovnika na području općine, tako su i dolazili novi običaji, stvarale se nove manifestacije, uključivalo se sve više stanovnika, običaji su dobili svoju tradiciju održavanja svake godine u određenom naselju, a stanovnici su pridonosili i još uvijek pridonose održavanju njihovog tradicionalnog običaja. Tu ubrajamo „Mesdam“, manifestacija koja se održava u Pačetinu, zatim u Boboti

„Vidovdanski sabor“. U naselju Trpinja održavaju se manifestacije pod nazivom „Đeram-djeca čuvari tradicije“, a osim toga Trpinja je poznata i po „Ljetu na Panjiku“. Od te manifestacije sljedeća je u naselju Veri „Festival folkloru u Veri“, a posljednji je na području Bršadina „Ljetni koncert povodom završetka radne sezone“.

9.1. Razvoj turizma

Općina nije imala velikih napredaka vezano za razvoj turizma, ali ima sve mogućnosti. Kako bi se uspio realizirati plan provedbe turizma i različitih turističkih ponuda, realizacija je u velikoj mjeri određena razinom ukupne atraktivnosti destinacije. Kako općina raspolaže sa velikim brojem naslijeđenih resursa i raznih manifestacija, ona ima mogućnost stvaranja idealne turističke ponude. Prema podacima iz „Službenog vjesnika 2015. godine“ to stanje se na području općine počinje mijenjati. Razne manifestacije svake godine privuku oko 4.000 posjetitelja i to u razdoblju od 2. do 10. mjeseca. Posebne ponude koje su se razvile na području općine su od značaja jer pridonose njezinom napretku.

Tablica 4: Turistička ponuda općine

PONUĐA OPĆINE
Gastronomski susreti
Riječni turizam
Ribarsko selo
Kolonija, glazba, slikarstvo
Lov

Izvor: Službeni vjesnik VSŽ

Tablica 5.: Novi proizvodi u turističkoj ponudi Općine Trpinja

NOVI PROIZVODI
Slavonska kuća
Vjerski turizam
Izletnički turizam
Poljo-prehrambeni proizvodi
Ljetni kampovi
Eko poljoprivreda
Aromatično ulje
Edukativne radionice
Suveniri
Disco
Sakralni izleti
Autohtoni proizvodi
Butici

Izvor: Službeni vjesnik VSŽ

Tablica 6.: Smještajne jedinice na području Općine Trpinja

SMJEŠTAJNE JEDINICE
Hostel
Agroturizam

Izvor: Službeni vjesnik VSŽ

9.2. Kulturno umjetnička društva

Svako naselje u sklopu općine ima svoje tradicije, stariji naraštaji su te tradicije prenosili na mlađe generacije. U cilju očuvanja tradicija i prenošenja s naraštaja na naraštaj vrijednosti naselja, stvorena su kulturno-umjetnička društva. Društva prikazuju nošnje koje su ljudi prije nosili, pjesme koje su pjevali dok su radili na poljima, nošnje koje su nosili za običaje i slavlje.

Tablica 7.: KUD –vi na području općine

KULTURNO UMJETNIČKA DRUŠTVA
Kud „Branko Radičević“ Pačetin
Kud „Đoko Patković“ Bobota
Kud „Mladost“ Trpinja
Kud „Vaso Đurđević“ Bršadin
Kud „Ljubomir Ratić Bubo“ Vera

Izvor: Općina Trpinja

9.3. Ljeto mladih na Panjiku

Panjik je eko grupa, nalazi se u naselju Trpinja, prikazuje ljepote prirode i omogućuje razne manifestacije. Ovaj eko Panjik je stvoren preuređenjem divlje deponije. Na tome prostoru su izgrađene kućice za odmor od drveta, također imaju bare u kojima ima ribe i korišteno je za ribolov. Također ima uređeno igralište za djecu i odmaralište za starije. Na Panjiku se svake godine održavaju razna takmičenja. Športska takmičenja, turniri u nogometu, takmičenja u ribolovu, razna kuharska takmičenja, fišijada. Kao poseban ugođaj ima takmičenje u nošnjama i starim fijakerima, odnosno prikazivanje prijašnjih običaja. Takva manifestacija svake godine privuče više od 1.000 ljudi, a traje po tjedan dana.

9.4. Vidovdanski sabor

Vidovdanski sabor je manifestacija vezana za naselje Bobotu koja se nalazi na području Općine Trpinja. Vidovdanski sabor se održava četiri dana, svaki dan ima svoju tematsku cjelinu. Prvi dan namijenjen je za amatere pjesnike, glazbenike i poeziju. Odnosno to se održava uvečer i dolaze iz svih krajeva pjesnici i potpisuju svoje knjige i predstavljaju svoja djela. Drugo veče je za školske programe, predstave i sve animacije koje đaci prirede u čast gostima. Treći dan je vezan za likovne radionice, svi koji se žele mogu se prijaviti i taj dan od jutra slikaju svoje vlastite radove. Taj dan je najzanimljiviji jer je moguće po cijelom selu vidjeti slikare kako slikaju prirodu i njezine ljepote. Osim slikara dolaze i kipari, te starije gospođe koje se bave heklanjem i pokazuju svoje radove. Četvrti dan se završava manifestacija, tijekom dana se proglašavaju najbolji slikarski radovi, a tijekom dana još traju pripreme za folklorški nastup. Nastup je sastavljen od više društava, dolaze gosti iz drugih dijelova države ili iz drugih država. Čitava manifestacija završava podjelom zahvalnica svima koji su sudjelovali.

9.5. Takmičenja u ribolovu

Na području Bobote se nalazi umjetno jezero na kojem se svake godine odvija takmičenje. Za prijavu se mora platiti određeni iznos, ali na kraju tko ulovi najtežu ribu osvaja nagradu. Osim u Boboti, takva vrsta manifestacije događa se i u Trpinji, na Panjiku. Na takmičenju prisustvuju stanovnici iz okolnih naselja i na taj način se promovira ribolovni turizam.

10.RAZVOJ KROZ PROJEKTE

Općina Trpinja je kroz svoj dugi period postojanja provela jako puno projekata, svaki od njih je bio u svrhu stvaranja bolje i sigurnije budućnosti za stanovništvo. U svrhu takvih odluka formirana su partnerstava s drugim JLS, za poticanje razvoja gospodarskih i društvenih odnosa. Cilj je otvoriti nova radna mjesta i zapošljavati stanovništvo, te na taj načina zadržati stanovništvo u ruralnoj sredini.

10.1. Provedeni projekti

Općina Trpinja je provela veliki broj projekta u cilju što boljeg moderniziranja svojih naselja. Projekti su bili značajni zbog gospodarstva i infrastrukture, a sve u cilju razvoja i napretka.

Tablica 8: Provedeni projekti na području općine

1. Regionalna vodovodna mreža – napravljen je spojni cijev za naselja, a vrijednost samog projekta je oko 7.700.000,00 kn
2. Iskopano i uređeno 2,5 km kanalske mreže- vrijednost oko 200.000,00 kn
3. Uređene su deponije u Boboti- vrijednost oko 800.000,00 kn
4. Nasipani su putovi, nerazvrstane ceste- vrijednost projekta je bila oko 200.000,00 kn
5. Izgradnja nove područne škole u Bršadinu – vrijednost je bila oko 2.000.000,00 kn
6. Obnovljena je zgrada općine- vrijednost 400.000,00 kn
7. Provedena je plinifikacija na području cijele Općine- vrijednost projekta oko 20.000.000,00kn
8. Razminirano je 45 ha zemljišta – vrijednost projekta oko 1.500.000,00 kn
9. Uređena su četiri dječja igrališta i to u Bršadinu, Trpinji, Boboti i Pačetinu- vrijednost oko 150.000,00 kn

Izvor: Općina Trpinja u poticanju razvoja gospodarstva

10.2. Projekti u realizaciji

Trenutačno postoji manji broj projekta koje Općina ostavlja, neki od njih su još u začetku te stoga se ne mogu pronaći cjelokupni podatci. Općina Trpinja zajedno sa općinama Markušica, Šodolovci, Borovo i Erdut sudjeluje u izgradnji kafilerije za uginule životinje i životinjski otpad radi sprječavanja stvaranja divljih odlagališta(mrciništa). Zatim imamo obnovu javne rasvjete koja je provedena u Trpinji, Ludvincima i jednom dijelu Bobote. Zatim je proveden projekat mijenjanja vodovodnih cijevi u naselju Vera, Pačetinu, Boboti i Ludvincima. Ovaj projekat se provodi zbog starih cijevi koje više nisu u mogućnosti korištenja. Osim ovih projekta možemo reći da su najvažniji oni za koje je općina dobila sufinanciranje kroz LRS LAG-a Srijem.

Tablica 9: Projekti ostvareni kroz LRS LAG-a Srijem

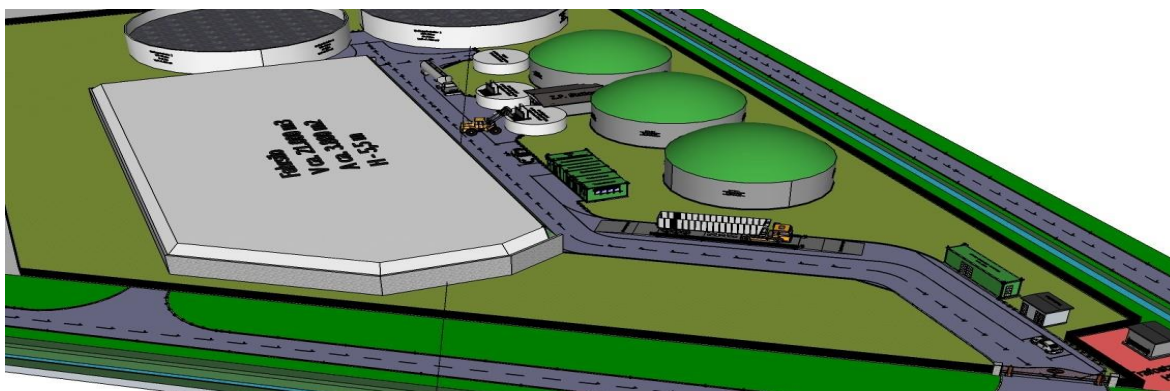
1. Rekonstrukcija pješačke staze u naselju Vera u vrijednosti od 122.000,00 kn
2. Rekonstrukciju javne zgrade – mrtvačnica u Trpinji u vrijednosti projekta od 263.144,40 kn

Izvor podataka: LRS LAG-a Srijem

10.3. Projekti u prodaji

Trenutačno se na prodaji nalazi jedan projekat, projekt bioplinskog postrojenja. Postrojenje bi se trebalo nalaziti 12 km od grada Vukovara, na samom ulazu u Trpinju. Cilj projekta je izgradnja bioplinskog postrojenja snage 1MW. U prvih godinu dana trebalo bi ga pokretati stajski gnoj i ostaci kukuruzovine. Nakon prve godine poslovanja postrojenje bi moglo biti u mogućnosti raditi na ostacima prehrambeno-prerađivačkih proizvoda. Bioplinsko postrojenje je stavljeno na tu lokaciju jer će najviše koristiti poljoprivrednicima, jer je u tom području intenzivna poljoprivredna proizvodnja. Vrijednost samog projekta se procjenjuje na 3.700.000,00 EUR.

Prikaz projekta :

Slika 7.: Prikaz planiranog bioplinskog postrojenje

Izvor : Hrvatska gospodarska komora

11. SWOT ANALIZA

SNAGA

Blizina Osijeka, Vukovara i Vinkovaca, povezane prometnice te blizina aerodroma Klise
Bogato i plodno tlo, 9.900 ha obradivih oranica
Raznolikost prirodnih bogastava (šume, pašnjaci, vinogradi, voćnjaci, livade)
Veliki broj OPG-va (743), obrta 67 trenutačno registriranih
Područje s velikim brojem aktivnih udruga i veliki broj manifestacija
Kuće tradicionalnog graditeljstva, mogućnost razvoja turizma
Stočarske farme, poljoprivredne tvrtke, bavljenje uzgojem ovaca
Izrađena projekta dokumentacija za različite projekte, partnerstvo s drugim JLS radi ostvarivanja projekata
Dobra infrastruktura (škole, zdravstvene ambulante, vrtići, poljoprivredne apoteke, knjižnice)
Postojanje dugogodišnje tradicije poljoprivredne proizvodnje
Znanje ljudi vezano za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom, ekološki uzgoj povrća
Vodoopskrba u svim naseljima i opskrba strujom, uređen odvoz smeća u naseljima, postojanje komunalne službe
Aktivno uključivanje žena u ruralni razvitak

SLABOSTI

Neuređenost neucrtanih puteva (lenije koje se nalaze oko sela)
Nepostojanje kanalizacije
Divlje deponije
Usitnjenost poljoprivrednih površina
Bavljenje tradicionalnom poljoprivredom
Nedovoljna modernizacija poljoprivredne proizvodnje, stara mehanizacija
Odlazak mladih u ruralna područja
Minirano područje
Slanje vlastitih proizvoda izvan mjesta proizvodnje radi pakiranja, skladištenja ili daljne prerade

---

PRILIKE

Brži razvoj gospodarstva zbog povezanih pravaca Osijek, Vukovar i Vinkovci

Ruralni razvoj, stvaranje autohtonog proizvoda

Razvoj poljoprivrednih organizacija i udruga, razvoj tradicionalnih obrta

Pružanje turističke usluge, stvaranje integriranog turističkog proizvoda

Ekološka turistička ponuda

Orijentacija prema ekološkoj proizvodnji, povećavajući održivost poljoprivrednih gospodarstava

Viši stupanj prerade proizvoda, diversificirana proizvodnja

Mogućnost financiranja projekata vezanih za vlastiti OPG ili udrugu putem Mjera ruralnog razvoja

Jačanje tržišne pozicije na domaćem tržištu

Prodaja projekata od veoma važnog značaja za Općinu u cilju izgradnje projekta na području Općine

Mogućnost financiranja iz fondova Eu

Revitalizacija ruralnog prostora

Stvaranje različitih oblika ugostiteljskih ili ne-ugostiteljskih djelatnosti

---

PRIJETNJE

Napuštanje ruralnog prostora, zaboravljanje poljoprivredne proizvodnje

Gubitak tradicionalne i etno vrijednosti

Visok udio sive ekonomije, netržišne konkurencije i razvoja gospodarstva

Pretanak djelovanja udruga

Promjene zakonskog okvira vezanog uz rad LAG-a Srijem koji obuhvaća udruge

Nemogućnost ostvarivanja projekata kroz Mjere ruralnog razvoja

Racionalizacija broja jedinica lokalne samouprave

Dodatna porezna opterećenja

Povećanje socijalnog statusa stanovništva u ruralnom području

Veliki broj OPG-ova u vlasništvu starijih osoba koji nemaju dovoljno znanja

12. ZAKLJUČAK

Općina Trpinja je područje državne skrbi u kojemu najveći broj stanovnika čini srpska nacionalna manjina. U radu su prikazane razvojne snage općine i njezine resurse koji predstavljaju općinu kao važnog partnera u ostvarivanju razvojne vizije i strategije LAG-a Srijem. Ovaj rad odgovara na pitanje što općina može ponuditi LAG-u Srijem. Prema svim proučenim, sakupljenim i obrađenim podacima vidimo da je općina smještena u ruralnom području s tradicionalnom poljoprivredno proizvodnjom. Njezina površina obuhvaća plodno poljoprivredno zemljište i šume. Poljoprivredna proizvodnja zbog kvalitete tla daje visoke prinose i dijelu stanovništva je egzistencijalna osnova. U ovom ruralnom području najčešće se siju tradicionalni usjevi, a mahanizacija se postepeno počela obnavljati. Na području općine najzastupljeniji oblik poslovne organizacije jesu poljoprivredna gospodarstva. Osim OPG-ova veliki broj udruga se nalazi na njezinom području, što predstavlja još jedan pozitivan čimbenik razvoja. Prema broju stanovnika općina je treća u strukturi LAG-a Srijem, a njezino stanovništvo čini 13% ukupnog stanovništva LAG-a. Prema podacima o stočarstvu, općina nadprosječno sudjeluje u broju svinja, čak 3% u na razini Republike Hrvatske, što je čini veoma razvijenim stočarskim područjem. Mnoga prirodna bogatstva koja su u njezinom vlasništvu privlače turiste, potiču gospodarsku aktivnost i razvoj. Iskorištavanjem njezinog zemljopisnog položaja između gradova Vinkovaca, Vukovara i Osijeka ona razvija svoj turizam. Razvojem turizma ostvaruje procvat u svojoj okolini, prikazuje običaje, tradiciju, kulturu, poljoprivredna zanimanja, rad na zemlji. Prikazuje čistu suprotnost urbanih sredina. Zbog toga Općina Trpinja ulaže u hostele ili jednodnevne smještaje za turiste, jer može i želi prokazati mladima ljepotu ruralnog područja i zadržati mlade generacija na njegovom području. Općina može LAG-u Srijem ponuditi bogatstvo koje je stekla godinama, svoju zemlju, predane stanovnike i mlade generacije, svoje raznovrsne običaje, tradiciju koja teče kroz svakog njenog stanovnika, rad i trud svakog pojedinca i svake cjeline.

13. LITERATURA

1. Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
2. <https://bs.wikipedia.org/wiki/Trpinja>
3. DZS- popis 2011
4. Lokalna- razvojna strategija LAG-a Srijem 2014. – 2020.
5. HPA- Hrvatska poljoprivredna Agencija
6. Hrvatska gospodarska komora
7. Općina Trpinja- Plan izmjene Općine
8. Općina Trpinja u poticanju razvoja gospodarstva
9. <http://www.opcinatrpinja.hr>
10. <http://projekti.hgk.hr/projects/9830-biogas-plant-trpinja-i>
11. Radionica izrade LRS LAG-a Srijem u Borovu
12. Registar udruga Republike Hrvatske
13. Ruralni razvoj – Novosti EAFRD
14. Službeni vijesnik VSŽ – broj 2 (četvrtak, 5. ožujka 2015.)
15. Strategija razvoja Općine Borovo
16. Strategija razvoja Vukovarsko- srijemske županije
17. Statistika Agroneta-a za 2015
18. <http://www.srijem.info/>

14. SAŽETAK

Općina Trpinja je ustrojena 13.04,1997. godine. Nalazi se u Vukovarsko-srijemskoj županiji i pripada području LAG-a Srijem. To je ruralni kraj s dugom tradicijom bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom. Od ukupnog broja poljoprivrednih površina koje posjeduje 94,03% su oranice. Čak i danas na tim oranicama možemo vidjeti tradicionalne usjeve koji se odlikuju kvalitetom i izgledom. Stanovništvo je zasnovalo egzistenciju i razvoj na poljoprivredi i to je rezultat velikog broja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Oni se uglavnom bave ratarstvom i stočarstvom. Stanovništvo općine u najvećem broju čine stanovnici srpske i drugih nacionalnih manjina. Općina je potaknula razvoj agrturizma, jednodnevnih izleta na selo i radionica. Pokušava se na taj način dočarati etno vrijednost naše cjeline i prikazati njezina ljepota i značaj za njezino stanovništvo. Ovim završnim radom dat je prikaz resursa općine i načina kojim općina Trpinja pridonosi razvoju ukupnog područja LAG-a Srijem.

Ključne riječi : Općina Trpinja, ruralno područje, poljoprivredna proizvodnja, etno područje, agroturizam

15. SUMMARY

Municipality of Trpinja is formed 13. 04. 1997. years. It is located in Vukovarsko-srijemskoj county and belongs to the area of the LAG Srem. This is a rural area with a long tradition in agricultural production. Of the total number of agricultural land owned by 94,03 % as arable land. Even today in these fields we can see traditional crops that have quality and appearance. The population has designed the existence and development of the agriculture and it is the result of a large number of family farms. They are mainly engaged in farming and animal husbandry. Municipal population mostly consist of people of Serbian and other ethnic minorities. The municipality has encouraged the development of agrotourism, one-day trips to the countryside and workshops. Trying in this way to enhance the ethno value of our units and show her beauty and character of its population. This final paper provides an overview of the resources of the municipality and the way in which the municipality Trpinja contributes to the development of the total area of the LAG Srem.

Key words: Municipality of Trpinja, rural area, agricultural production, ethnic area, agrotourism

16. POPIS TABLICA:

Red. broj	Naziv tablice	Broj stranice
Tablica 1.	Kretanje broja svinja od 2011.- 2015. godine u Općini Trpinja, VSŽ i RH	10
Tablica 2.	Kretanje broja goveda od 2011.-2015. godine u Općini Trpinja, VSŽ i RH	11
Tablica 3.	Kretanje broja ovaca od 2011.-2015. godine u Općini Trpinja, VSŽ i RH	12
Tablica 4.	Turistička ponuda općine	14
Tablica 5.	Novi proizvodi u turističkoj ponudi Općine Trpinja	14
Tablica 6.	Smještajne jedinice na području Općine Trpinja	15
Tablica 7.	KUD –vi na području općine	15
Tablica 8.	Provedeni projekti na području općine	17
Tablica 9.	Projekti ostvareni kroz LRS LAG-a Srijem	18

17. POPIS SLIKA:

Red. Broj	Naziv slike	Broj stranice
Slika 1.	Prikaz pada broja stanovnika između dva popisa stanovništva na području LAG-a Srijem (2001.-2011.)	3
Slika 2.	Prikaz nacionalne pripadnosti stanovništva Općine Trpinja	4
Slika 3.	Udio pojedinih poljoprivrednih površina na području Općine Trpinja	7
Slika 4.	Korisnici plaćanja APPRRR po pojedinim kulturama žitarica na području LAG-a Srijem	8
Slika 5.	Broj grla stoke po pojedinim JLS unutar LAG-a Srijem	9
Slika 6.	Udio poljoprivrednih gospodarstava po JLS	13
Slika 7.	Prikaz planiranog bioplinskog postrojenja	18

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Poljoprivredni fakultet u Osijeku

Završni rad

PERSPEKTIVE RAZVOJA OPĆINE TRPINJA KROZ PROVEDU LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE LAG-a SRIJEM

PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY TRPINJA THROUGH THE IMPLEMENTATION OF LOCAL DEVELOPMENT STRATEGIES OF LAG SREM

Sladana Ilić

Sažetak :

Općina Trpinja je ustrojena 13.04,1997. godine. Nalazi se u Vukovarsko-srijemskoj županiji i pripada području LAG-a Srijem. To je ruralni kraj s dugom tradicijom bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom. Od ukupnog broja poljoprivrednih površina koje posjeduje 94,03% su oranice. Čak i danas na tim oranicama možemo vidjeti tradicionalne usjeve koji se odlikuju kvalitetom i izgledom. Stanovništvo je zasnovalo egzistenciju i razvoj na poljoprivredi i to je rezultat velikog broja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Oni se uglavnom bave ratarstvom i stočarstvom. Stanovništvo općine u najvećem broju čine stanovnici srpske i drugih nacionalnih manjina. Općina je potaknula razvoj agrturizma, jednodnevnih izleta na selo i radionica. Pokušava se na taj način dočarati etno vrijednosti naše cjeline i prikazati njezina ljepota i značaj za njezino stanovništvo. Ovim završnim radom dat je prikaz resursa općine i načina kojim općina Trpinja pridonosi razvoju ukupnog područja LAG-a Srijem.

Ključne riječi : Općina Trpinja, ruralno područje, poljoprivredna proizvodnja, etno područje, agroturizam

Summary :

Municipality of Trpinja is formed 13. 04. 1997. years. It is located in Vukovarsko- srijemskoj county and belongs to the area of the LAG Srem. This is a rural area whit a long tradition in agricultural production. Of the total number of agricultural land owned by 94,03 % as arable land. Even today in these fields we can see traditional crops that have quality and appearance. The population has designed the existence and development of the agriculture and it is the result of a large number of family farms. They are mainly engaged in farming and animal husbandry. Municipal population mostly consist of poeple of Serbian and other ethnic minorities. The municipality has encouraged the development of agroturism, one-day trips to the cuontryside and workshops. Trying in this way to enohe ethno value of our units and show her beauty and character of its population. This final paper provides an overview of the resources of the municipality and the way in which the municipality Trpinja countributes to the development of the total area of the LAG Srem.

Key words: Municipality of Trpinja, rural area, agricultural production, ethnic area, agroturism

Datum obrane: 27.09.2016.